Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30079

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i (Selfitis Disease Behavior Scale), bireylerin a??r? ve kompulsif özçekim (selfie) çekme davran??lar?n? ve bu davran???n yol açt??? potansiyel psikolojik sorunlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal ?ngilizce versiyonun Türk kültürüne uyarlanmas?yla olu?turulmu?tur. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda geçerli?ini ve güvenirli?ini akademik standartlara uygun olarak de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, özellikle sosyal medya kullan?m?n?n yo?un oldu?u günümüzde, bireylerin özçekim davran??lar?na yönelik hastal?k derecesindeki e?ilimlerini tespit etmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Ölçe?in temel amac?, davran??sal ba??ml?l?k e?ilimlerini incelemek ve bu davran??lar?n alt?nda yatan psikososyal etkenleri anlamakt?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de orijinal yap?y? korudu?unu göstererek, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmac?lar taraf?ndan güvenle kullan?labilece?ini ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Selfitis, Özçekim Ba??ml?l???, Davran??sal Ba??ml?l?k, Sosyal Medya, Psikopatoloji, Psikometri, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

K?raç. R., Eri?en, M., A., Çiftçi, K?raç, F., Uyar, S.

Amaç

Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin özçekim çekme davran??lar?n?n yo?unlu?unu ve bu davran???n potansiyel olarak bir ba??ml?l?k veya hastal?k seviyesine ula??p ula?mad???n? belirlemektir. Ölçek, özellikle genç yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri aras?nda yayg?nla?an a??r? özçekim pratiklerinin ciddiyetini objektif bir ?ekilde ölçmeyi hedefler.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türkiye'deki ara?t?rmac?lara bu yeni psikolojik yap?y? inceleme imkan? sunmu?tur. Bu sayede, Selfitis ile ili?kili olabilecek dü?ük benlik sayg?s?, dikkat çekme ihtiyac? ve sosyal rekabet gibi psikososyal de?i?kenler aras?ndaki ili?kilerin incelenmesi amaçlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, "Selfitis" olarak adland?r?lan psikolojik yap?y? ölçmektedir. Selfitis, a??r? özçekim çekme arzusunun kontrol edilemez hale gelmesi, ki?inin hayat?n? olumsuz etkilemesi ve bu davran???n

ARABPSYCHOLOGY.COM

sürekli tekrar etmesiyle karakterize edilen bir davran??t?r. Çal??malar genellikle Selfitis'in üç ana seviyede (s?n?rda, akut ve kronik) incelendi?ini öne sürmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar genellikle ?unlar? içerir: **Sosyal Rekabet** (en iyi foto?raf? çekme ve payla?ma iste?i), **Ruh Hali Düzenlemesi** (özçekim çekmenin stres veya olumsuz duygular? hafifletme arac? olarak kullan?lmas?) ve **Dikkat Çekme/Benlik Geli?tirme** (özçekimler arac?l???yla onay ve dikkat aray???). Bu boyutlar, bireyin sosyal medya kullan?m al??kanl?klar?n?n alt?nda yatan motivasyonlar? ortaya koymaktad?r.

Geçerlik

Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu do?rulamak için gerçekle?tirilmi?tir. Yap? geçerli?i, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe veri setinde de kabul edilebilir uyum indeksleri ile korundu?unu göstermi?tir.

Geçerlik çal??malar?, ayn? zamanda ölçe?in teorik olarak ilgili di?er yap?larla (örne?in, sosyal medya ba??ml?l???, benlik sayg?s?) olan ili?kilerini inceleyen **uyu?ma geçerli?i** (convergent validity) ve **ayr??ma geçerli?i** (discriminant validity) testlerini de içermektedir. Bu testler, ölçe?in gerçekten Selfitis davran???n? di?er ilgili ancak farkl? yap?lardan ay?rt edebildi?ini kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i'nin tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmi?tir. Ölçe?in iç tutarl?l???, maddelerin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ile test edilmi?tir. Yüksek Alfa de?erleri, ölçe?in iç tutarl?l???n?n güçlü oldu?unu göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? belirlemek amac?yla **test-tekrar test güvenirli?i** yöntemleri uygulanm??t?r. Bu yöntem, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n korelasyonunu inceleyerek, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, orijinal ?ngilizce versiyonu temel al?narak test edilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad???n? incelemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in Selfitis yap?s?n? ölçen ve teorik olarak anlaml? olan alt boyutlara ayr?ld???n? desteklemi?tir.

Orijinal Selfitis Davran??? Ölçe?i genellikle birden fazla faktörden olu?maktad?r (örne?in, 4 veya 6

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktörlü bir yap?). Türkçe uyarlama çal??mas?, bu faktörlerin (Sosyal Rekabet, Ruh Hali Düzenlemesi, vb.) Türk popülasyonunda da istatistiksel olarak anlaml? ve ayr? yap?lar olarak var oldu?unu kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Ölçek, genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?r (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Population Group: Genel Popülasyon, özellikle internet ve sosyal medya kullanan yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri.

Population Details: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'nin farkl? bölgelerinden toplanan, sosyal medya kullan?m? yüksek olan bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-Report) ölçe?i. Kat?l?mc?lar, özçekim çekme davran??lar?na ve bu davran??lara e?lik eden duygusal/sosyal tepkilere ili?kin ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya Ba??ml?l???, Özçekim Hastal???, Psikolojik De?erlendirme, Geçerlik, Güvenirlik, K?raç, Eri?en.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama çal??mas?n?n sorumlu yazar?n?n ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: m.erisen1992@gmail.com (Sorumlu Yazar: Mehmet Akif ER??EN)

Correspondence Address: ?lgili yazar?n kurumsal adresi akademik yay?nda yer almaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle orijinal yay?nc? ve uyarlama yazarlar?ndan izin al?nmas? ?art?yla kullan?labilir. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2021**

ARABPSYCHOLOGY.COM

y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m ücreti ve izin ko?ullar? için sorumlu yazar Mehmet Akif ER??EN ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

K?raç. R., Eri?en, M., A., Çiftçi, K?raç, F., & Uyar, S. (2021). Selfitis Disease Behavior Scale: Turkish validity and reliability study. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions, 8*(1), 81-86. doi: 10.5152/ADDICTA.2021.21011

Bu çal??man?n orijinal yay?n linki: addicta.com.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: selfitis-hastalik-davranisi-olcegi-toad.pdf

Selfitis Hastal?k Davran??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almad??? için burada listelenememi?tir. Maddeler için orijinal akademik yay?na (K?raç et al., 2021) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM